

Questionari de return del Job Shadowing

Questionario di feedback dello Job Shadowing *Job shadowing feedback questionnaire*

Professor/a participant:

Docente partecipante:

Participating teacher:

Centre visitat:

Centro visitato:

Visited Centre/School:

Dates del job shadowing:

Date dello job shadowing:

Dates of the job shadowing:

Job Shadowing Erasmus+

1. Horari i activitats realitzades

1. Orario e attività svolte

1. Schedule and activities carried out

1.1. Adjunteu l'horari de totes les sessions, observacions i reunions fetes durant l'estada.

1.1. Allega l'orario completo di tutte le sessioni, osservazioni e riunioni svolte durante il soggiorno.

1.1. Attach the schedule of all sessions, observations, and meetings held during the stay.

Dilluns 2 de febrer – Seu Vico				
Hora	Activitat	Classe	Professorat	Seu
9h	Acollida a la seu Vico i visita de l'institut. Coneixement del professorat de l'institut comprensiu i de l'institut superior Nitti. Assistència a lliçons fins a les 13:30.		Professorat present a la seu Favano, Ligato, Rudakova, Scura	Vico
9.50 - 10.40h	Reunió amb professors		Prof. Caprio i prof. Galiano	
10.45 - 11.35h	Lliçó d'Art	3 G	Prof.ssa Capparelli	
11.40 - 12.30h	Lliçó de Francès	3 M	Prof. ssa Favano	
12.35 - 13.30h	Lliçó d'Educació Física	2 C	Prof. Salerno	

Dimarts 3 de febrer – Seu Vico				
Hora	Activitat	Classe	Professorat	Seu
8.55 - 9.45h	Assistència a lliçó d'Anglès	2 D	Prof.ssa De Rango Francesca	Vico
9.50 - 10.40h	Assistència a lliçó d'Anglès	1 C	Prof.ssa De Rango Francesca	
10.45 - 11.40h	Reunió amb professors		Prof.ssa Capparelli	
11.40 - 12.30h	Assistència a lliçó d'Anglès	3 C	Prof.ssa De Rango Francesca	
12.35 - 13.30h	Assistència a lliçó d'Anglès	1 G	Prof.ssa De Rango Francesca	

Dimecres 4 de febrer – Liceu Scientifico-Linguistico-Scienze Pitagora di Rende

Hora	Activitat	Classe	Professorat	Seu
8.20h	Acollida al Liceu Scientifico-Linguistico-Scienze Pitagora di Rende	I CL		Rende
10.10h - 11.10h	Visita a l'escola "Pitàgores" (Applicate Pitagora) del carrer Repaci i participació a les classes d'anglès amb el professor titular i el professor nadu fins a les 11:10.	II CL	Prof.ssa Tiziana Gatto	
12.10 - 14h	De 12:10 a 14:00, participació a les classes d'anglès amb el professor titular i el professor nadu a l'escola del carrer Sandro Pertini.	V AL III CL	Prof.ssa Tiziana Gatto	

Dijous 5 de febrer – Escola internacional Fermi - Escola Montessori - Seu Vico

Hora	Activitat	Classe	Professorat	Seu
8.20 - 9.50h	Classe d'anglès	1CL	Prof.ssa Vacaro	Fermi
9.50 - 10.40h	Classe d'anglès	2CL	Prof.ssa Vacaro	
11 - 12h	Visita escola Montessori		Directora Gabriella	Primària
11.40 - 12.30h	Classe de Francès	1 C	Prof. ssa Favano	Vico
12.35 - 13.30h	Classe d'anglès	3 M	Prof. Legato	
13.30 - 14.30h	Dinar a l'escola			Vico
14.30 - 15.30h	Entrevista director			

Divendres 6 de febrer – Seu Vico

Hora	Activitat	Classe	Professorat	Seu
------	-----------	--------	-------------	-----

S'han anul·lat les classes per una emergència meteorològica.

1.2. Descriu breument les activitats concretes en què heu participat o que heu observat (classes, tutories, reunions d'equip, activitats amb alumnes, visites internes, etc.).

1.2. Descrivi brevemente le attività specifiche in cui hai partecipato o che hai osservato (lezioni, tutorati, riunioni di team, attività con gli studenti, visite interne, ecc.).

1.2. Briefly describe the specific activities in which you participated or observed (classes, tutorials, team meetings, student activities, internal visits, etc.).

Dilluns, 2 de febrer de 2026

9h Classe de francès (15 alumnes de 12/13 anys)

He pogut observar que l'aula era de dimensions molt reduïdes, fet que feia difícil allotjar-hi un grup d'entre 15 i 20 alumnes. La professora anota les tasques i deures en una aplicació digital a la qual tenen accés tant l'alumnat com les famílies. D'aquesta manera, poden fer un seguiment continuat de les feines pendents. M'ha semblat una pràctica molt interessant.

9.30h Classe d'anglès (8 alumnes de 15 anys)

La dinàmica del curs per als alumnes de l'Escola Superior (l'itinerari equivalent als nostres Cicles Formatius de Grau Mitjà, per a joves de 14 a 16 anys) es desenvolupa en dos semestres. El primer semestre s'estén de setembre a desembre, i el segon, de gener a juny.

A l'aula on he estat, la professora feia ús d'un ordinador portàtil i d'una pissarra digital. Pel que fa a la metodologia en la classe d'anglès, m'ha comentat que se centren sobretot en la producció escrita (a un nivell molt bàsic), la gramàtica i el vocabulari. M'ha dit que treballen molt la traducció de textos. D'altra banda, he pogut constatar que la producció oral gairebé no té lloc en la dinàmica de la classe, i que a l'alumnat li costa molt parlar en aquesta llengua.

He observat que els alumnes tenen permís per menjar a l'aula, així com mastegar xiclet durant les classes.

Un aspecte interessant a destacar és el tipus de cadira que utilitzen. Es tracta de cadires amb rodes que incorporen una petita taula plegable. Això els permet desplaçar-se amb gran facilitat per l'espai i reorganitzar-se ràpidament per treballar en grup, una característica que sembla afavorir la dinàmica col·laborativa.

10h Classe de suport de biologia (8 alumnes de 15 anys)

La sessió observada ha tingut lloc amb el mateix grup anterior durant una hora destinada a l'anomenada "*classe de suport*". Aquesta modalitat implica la presència simultània de dos docents a l'aula: la professora titular i una altra professora que ajuda.

La classe, de biologia, estava centrada en l'estudi de la flor: les seves parts i les funcions específiques de cadascuna. L'alumnat havia d'haver estudiat prèviament la lliçó a casa, però no ho havien fet. Davant d'aquesta situació, la professora ha preparat uns vídeos interactius com a recurs per dinamitzar la classe i ajudar-los a entendre els conceptes que

haurien d'haver estudiat. A través d'aquests materials, els alumnes havien de dur a terme una doble tasca de relació:

- Aparellar els termes (noms de les parts) amb els dibuixos corresponents.
- Associar la funció de cada part de la planta amb el seu nom correcte.

10.30h Descans de 15 minuts

Els alumnes tenen un únic descans diari de només quinze minuts. El més sorprenent d'aquesta pausa és que la majoria no surten a pati, ja que l'edifici, per la seva naturalesa, no compta amb un espai exterior o pati habilitat. L'accés a l'únic espai disponible (un recinte molt reduït) es realitza per unes escales de ferro afegides posteriorment, que no formaven part de la construcció original. Aquesta circumstància fa que siguin els professors qui han d'assumir la responsabilitat d'acompanyar i vigilar els alumnes quan baixen.

Davant d'aquesta situació, molts docents opten per no baixar amb el grup, com era el cas de la classe que jo observava. Com a conseqüència, els alumnes romanen a l'aula durant tot el descans i hi esmorzen.

10.45h Classe d'art (21 alumnes de 13 anys)

En aquesta sessió he pogut observar una dinàmica de classe molt interessant i particular. La professora m'explica que, en aquesta activitat, són els alumnes qui assumeixen la responsabilitat de dirigir la classe. Es tracta d'una inversió de rols on els alumnes es converteixen en "professors". La funció del docent no és la d'alumne passiu, sinó la de guiar, a través de preguntes orientatives, la comprensió i l'anàlisi del grup sobre el tema que estan estudiant.

El material utilitzat reforça una impressió general que tinc des de la meua arribada a la regió de Calàbria i és que els recursos econòmics destinats a l'educació semblen més aviat escassos.

Els llibres de text semblen antics i, aparentment, reciclats de cursos anteriors. Les taules de l'aula són pràcticament totes diferents, tant en mides com en colors, aspecte que reforça la meua idea que no compten amb massa recursos. Aquesta impressió la confirma explícitament per la professora, qui assenyala que la inversió pública en educació és baixa. M'ensenya unes goteres, que diu, poden tardar en arreglar-les tot un curs sencer.

Han parlat de pintors rellevants com Vincent van Gogh, Paul Gauguin, Gustav Klimt i Edvard Munch. Ha estat interessant observar el nivell de coneixement i la qualitat de les observacions realitzades pels alumnes, fet que m'ha fet pensar que, possiblement, es tractava d'un grup amb un nivell alt en aquesta assignatura.

He observat una pràctica curiosa en relació amb l'assistència als lavabos. Molts alumnes no demanen permís explícit; simplement, s'aixequen i surten de l'aula.

L'ajustada disposició de l'aula, amb els alumnes molt junts i agrupats, em va fer plantejar com es gestionen els exàmens en aquest espai per garantir que els alumnes no es copiïn els uns dels altres.

11.45h Classe de francès (10 alumnes de 13/14 anys)

La professora m'ha explicat que aquests alumnes es troben en el seu darrer any al centre, ja que tots ells han triat ja el Liceu on continuaran els seus estudis a partir del proper curs.

Es tracta, per tant, d'un grup amb un nivell acadèmic més alt que els observats en sessions anteriors.

Aprofitant la meua presència, la professora ha dedicat una part significativa de la sessió a comparar els sistemes educatius d'Espanya i Itàlia. Aquesta interacció ha estat molt enriquidora, ja que els alumnes han aprofitat per fer-me preguntes sobre el funcionament del sistema al nostre país.

En els darrers quinze minuts de classe, una alumna ha fet una presentació sobre una figura rellevant de la cultura francesa: Coco Chanel. La presentació era majoritàriament en italià, amb una petita part introducció en francès.

12.35h Classe d'educació física (18 alumnes de 12 anys)

Aquesta sessió podria definir-se com una classe d'Educació Física *sui generis*, a causa de la manca d'espais i instal·lacions adequades. L'institut només compta amb un pati exterior molt reduït i descobert, que és l'únic espai disponible per a aquesta matèria.

Es donava la circumstància que estava plovent, i el professor ha hagut d'esperar aproximadament 30 minuts a que acabés de ploure perquè els alumnes poguessin baixar. Durant aquest temps d'espera a l'aula, el professor i els alumnes m'han explicat en què consistia l'activitat prevista, anomenada "Hit Ball" (una barreja de voleibol, handbol i bàsquet). Han aprofitat per organitzar els grups mitjançant la pissarra digital. No obstant això, aquesta sessió ha estat força caòtica, amb molt de soroll, alumnes dempeus i asseguts, i una organització complicada.

Un cop al pati, he pogut constatar que l'espai és realment minúscul i antic, i que disposen de molt poc material específic per a l'educació física.

El professor ha expressat obertament el seu desànim davant d'aquesta situació. L'ha comparat amb la seva experiència prèvia treballant al nord d'Itàlia (a Gènova), on hi havia molts més recursos i espais adaptats (com pistes cobertes que permetien dur a terme les sessions, independentment de la meteorologia). Tant ell com un company que impartia classe a un altre grup simultàniament al mateix espai reduït, han reconegut que la sessió era "un autèntic caos", una impressió que jo mateix he pogut experimentar.

14h Classes de tarda (8 alumnes de 11/12 anys)

La professora m'ha convidat a presenciar una de les sessions de tarda, una activitat de caràcter voluntari per a alumnes i professors (*cal dir que al professorat se li paga com a hores extra*). Aquestes sessions tenen una doble finalitat:

- *Suport i ampliació acadèmica*: Es dediquen al repàs o a l'ampliació de continguts treballats a les diferents assignatures durant el matí.
- *Educació musical*: Un aspecte especialment interessant que he pogut observar és que els alumnes aprenen a tocar un instrument musical. Aquesta formació s'aprofita per organitzar, dues o tres vegades al curs, una orquestra escolar que integra els estudiants participants.

Tant en les sessions de repàs/ampliació com en les de música, es treballa aplicant el mètode Montessori. Aquesta metodologia es caracteritza per ser un ensenyament més vivencial i experiencial en què l'alumnat assumeix un paper central i molt més actiu en el seu propi procés d'aprenentatge.

Dimarts, 3 de febrer de 2026

En principi, tenia previst dedicar tota la jornada matinal (de 9:00 a 13:30 h) a observar classes d'anglès amb diferents grups i nivells. Tanmateix, en arribar a l'institut, he comprovat que hi havia un parell d'autobusos carregats d'alumnes que anaven d'excursió. Entre ells hi havia estudiants que havia conegut el dia anterior, cosa que m'ha fet sospitar que algunes de les classes previstes potser no es farien. I així ha estat. En presentar-me a la primera classe, la professora titular no hi era. En el seu lloc, hi havia un altre professor d'anglès que estava lliure, ja que el seu grup havia anat a l'excursió a la muntanya, aprofitant les nevades recents. Com que estava allibertat, ha hagut de substituir professors absents. He aprofitat que aquest company era també professor d'anglès per resoldre algunes dubtes que m'havien sorgit el dia anterior i perquè m'aclarís el funcionament de diversos aspectes de l'institut que m'havien despertat curiositat.

Sistema de selecció de professorat

Li he preguntat com funciona el model italià en quant a funcionariat i interinatges. Al nostre país tenim el sistema de funcionaris i les borses de professors substituïts o interins. Segons el que m'ha explicat, el funcionament a Itàlia és força similar. Ell, tot i haver aprovat les oposicions fa un any, va quedar en la posició número 30 per a 20 places. Per tant, haurà de tornar a examinar-se per a obtenir la plaça de funcionari. Actualment, està fent substitucions i preveu que la seva estada en aquest centre es perllongui fins a final de curs.

Tutories i relació amb les famílies

Li he preguntat pel funcionament de les tutories i si els professors feien de tutors, com al nostre institut. M'ha explicat que no existeix la figura del tutor tal com nosaltres l'entendem. El que ell anomena *Consiglio di Classe* és l'equip docent sencer. Si es requereix una entrevista amb les famílies, sigui per iniciativa de l'institut o per sol·licitud dels pares, la reunió es fa amb tot l'equip docent a la vegada i els pares implicats.

Càrrega lectiva i no lectiva

Tant aquest professor com altres companyes amb més experiència amb qui he parlat més endavant, m'han confirmat que el professorat fa 18 hores lectives setmanals. A aquestes, se sumen 80 hores no lectives repartides al llarg de tot el curs. És fàcil deduir que, en comparació, al nostre país realitzem bastantes més hores no lectives. Cal destacar que, segons aquestes professores amb qui he parlat, el sou és més o menys equivalent al nostre, tot i aquesta diferència en l'horari.

Desdoblaments i atenció a la diversitat

M'han dit que no hi ha classes desdoblades. Pel que fa a la diversitat, m'han explicat que, com al nostre institut, hi ha alumnat amb dificultats. Ells distingeixen entre dues tipologies, recollides en un document anomenat PDP (*Piano Didattico Personalizzato* – Pla Didàctic Personalitzat):

Compensatory: Per a alumnes que necessiten, per exemple, més temps en un examen o instruccions més clares.

Dispensatory: Per a aquells alumnes que, en certa mesura, estan exempts de fer les mateixes tasques que la resta i realitzen activitats alternatives. Em recalca que no es tracta de dossiers diferents, com podríem fer nosaltres, sinó d'altres tipus de tasques. En resum, el marc és força similar. A les classes que he observat amb alumnat amb aquests suports, no he vist diferència en els llibres o materials generals utilitzats.

Un aspecte que sí que m'ha destacat i que he pogut corroborar en totes les classes que he visitat és que *sempre hi ha un professor de suport*. Aquesta figura és la que ajuda directament els alumnes amb més dificultats dins l'aula.

En cas de *dificultats severes* (com trastorn de l'espectre autista, síndrome d'Asperger o altres necessitats significatives), és una altra figura, la d'un *educador* (no necessàriament un professor), la que se n'encarrega de manera específica.

8.55h Substitució (16 alumnes de 11 anys)

Una fet curiós ha estat observar que a sobre de la taula de la primera aula on hem entrat, hi havia un quadern de registre físic (Registro di scuola), d'aparença antiga, on els professors hi han d'anotar les incidències (expulsions, deures, absències, etc.). El que m'ha sorprès, que no havia detectat el dia anterior, és que aquesta informació es duplica sistemàticament en l'aplicació digital de l'institut de la que vaig parlar ahir. En la plataforma, a diferència del registre en paper, s registren els deures perquè tant les famílies com l'alumnat puguin consultar-los.

En aquesta classe, el grup treballava en una tasca de Visual i Plàstica (Art) que els havia deixat la seva professora titular. Ha estat curiós comprovar una normativa estricta de vigilància: un professor no pot deixar mai l'alumnat sol a l'aula, fins i tot si això implica arribar tard a la seva propera classe. Per tant, el professor que acaba la sessió ha d'esperar fins que arribi el següent, assegurant que no hi ha cap moment sense supervisió.

En la situació concreta d'avui, com que es tractava d'un professor substituït, la professora sortint li ha donat llibertat per decidir si continuaven amb el treball d'art, si feien anglès o qualsevol altra activitat que ell cregués convenient.

Un altre detall que m'ha semblat curiós és l'ambient informal entre professors. La professora de suport que era a l'aula ens ha preguntat si volíem un cafè o una infusió. Ha sortit de la classe, ha anat a buscar un cafè i, un cop ha tornat, han estat parlant tranquil·lament de temes diversos mentre prenen el cafè, mentre l'alumnat continuava amb la seva tasca. Aquesta situació reflecteix una certa flexibilitat i un ambient de treball menys rígid en aquest aspecte concret.

9.50h Classe d'anglès, mateix grup (16 alumnes de 11 anys)

Utilitzen el llibre d'Oxford "Highlight 1".

La professora ha iniciat la classe demanant a alguns alumnes que es presentessin en anglès i després ha recordat allò que havien fet a la sessió anterior. Sí que he observat que, sobretot, utilitzava la llengua italiana molt més que l'anglès per comunicar-se amb ells.

La classe d'avui l'ha dedicat a fer una sessió de AICLE (aprenentatge integrat de continguts i llengües estrangeres), aprofitant el fet que fa poc va morir Maria Rita Parsi, personalitat italiana i membre de l'ONU. Ha aprofitat per posar un vídeo d'una entrevista

que li van fer per parlar dels drets dels infants, dels quals Maria Rita Parsi va ser precursora a l'ONU.

Després, han iniciat un debat en què ella els ha preguntat quins drets creien que tenen o haurien de tenir els infants. La veritat és que ho he trobat força interessant i amè.

Sí que és cert que observo, en general a totes les classes, que el ritme és lent, molt tranquil, en què tant alumnes com professors no semblen pressionats pel currículum o, almenys, aquesta és la impressió que em donen. D'alguna manera, aprofundeixen en allò que estan fent d'una manera molt amena i relaxada, sense cap tipus d'estrès.

10.40h Xerrada amb diversos professors

Entre aquestes classes, hi havia una hora prevista per a reunir-me amb diversos professors per intercanviar opinions, respondre preguntes o fer-ne i, d'aquesta manera, poder comparar no només els sistemes educatius sinó altres qüestions relacionades amb la nostra feina.

Ha estat curiós observar que, en general, els professors manifesten estar a disgust amb el tracte que reben del govern italià. La qüestió és que les inversions que es realitzen des de Roma són molt diferents segons la part del país on et trobis, això sempre segons les seves paraules.

D'aquesta manera, la professora d'anglès amb qui he passat la major part del dia avui i que ha treballat al nord d'Itàlia (a ciutats com Milà o Gènova), comentava que el nivell d'inversió i les infraestructures que tenen les escoles al nord no tenen res a veure amb les del sud, concretament a Calàbria, que és el cas que més coneixen perquè ho pateixen des de fa molt anys.

Aquesta conversa s'ha originat arran del fet que la professora encarregada de l'Erasmus ha comentat que no podien fer mobilitat d'alumnes i de professors, de moment, perquè no havien rebut la financiació que esperaven rebre. De fet, els diners que esperaven rebre s'han destinat a un institut de Florència en comptes d'arribar aquí, a Cosenza, Calàbria. Ha estat precisament aquest fet el que ha iniciat una discussió en què s'han queixat d'aquest tracte diferenciat que reben les escoles i instituts del sud d'Itàlia, sobretot a Calàbria.

Segons han comentat, això repercuteix molt en l'educació de l'alumnat. Han assenyalat que, en general, el nivell acadèmic és una mica més baix, o bastant més baix, que en altres regions d'Itàlia, i que té molt a veure amb els diners que es destinen a unes regions i a unes altres.

11.40h Classe d'anglès (19 alumnes de 13/14 anys)

En aquesta classe, amb la mateixa professora d'anglès que a la sessió anterior, la professora m'ha demanat que em presentés i que expliqués una mica la diferència entre el català i el castellà.

Abans de començar la classe, ja m'havia avisat que es tractava d'un grup difícil, sobretot pel que fa al comportament. De fet, un cop feta la presentació, ha aprofitat per fer-los una reflexió sobre la seva conducta.

També ha realitzat una activitat basada en la temàtica AICLE de l'ONU (similar a la classe anterior). Igualment, he observat que ha utilitzat la llengua italiana pràcticament tota la classe, cosa que confirma que la llengua vehicular no és l'anglès, sinó l'italià.

L'activitat ha estat de comprensió lectora: primer han escoltat el text, després els ha fet llegir en veu alta el mateix text que havien escoltat i, finalment, han parlat sobre el tema.

La funció de la professora ha estat guiar la temàtica a través de preguntes que anaven responnent els alumnes.

12.40h Classe d'anglès (15 alumnes de 11 anys)

Abans d'entrar a aquesta classe, la professora (la mateixa de les dues sessions anteriors) m'ha comentat que, segurament, era el millor grup pel que fa a actitud, curiositat i treball. Un cop a l'aula, m'ha demanat que em presentés i parlés una mica de la zona on visc. Hem utilitzat el suport d'internet i la pantalla digital de la classe per mostrar el poble on és l'institut, el poble on jo visc, i també han mostrat molt d'interès per conèixer Barcelona. A través de fotografies d'internet, hem parlat una mica de Gaudí, la Sagrada Família, La Pedrera, la Casa Batlló, així com el Mercat de la Boqueria, el FC Barcelona, etc.

És cert que l'alumnat mostrava interès, fent preguntes i volent saber més sobre diversos aspectes. La veritat és que ha estat un inici de classe molt dinàmic.

Un cop feta la presentació, els alumnes han treballat en les activitats que la professora els ha demanat que fessin (*House and furniture*) i els han corregit amb el suport del llibre digital.

Mentre els alumnes estaven fent les seves tasques, la professora ha cridat dos alumnes de la classe anterior i ha aprofitat per repassar alguns aspectes amb ells i per avaluar-los de manera oral sobre verbs irregulars.

Dimecres, 4 de febrer de 2026

Avui ha estat un dia molt especial, ja que, tot i no estar previst inicialment, he pogut visitar un liceu especialitzat en llengües. Aquesta visita m'ha permès observar de primera mà com funciona l'etapa en què l'alumnat es prepara per a la Universitat, que comprén 5 anys (*des dels 15 fins als 19 anys*). El centre visitat s'anomena *Liceo Scientifico - linguistico - scienze Pitagora di Rende*.

Es tracta d'un liceu on l'alumnat s'especialitza en diverses llengües. A banda de l'anglès, també estudien castellà, francès i, evidentment, italià. He pogut comprovar que el nivell dels estudiants és alt o molt alt, en alguns casos. Això es deu, principalment, al fet que tots ells hi són per voluntat pròpia: els agrada el que fan i tenen la intenció d'anar a la universitat.

Un exemple destacat ha estat a la segona que he visitat, on l'alumnat portava només tres mesos estudiant castellà i algun d'ells ja podia mantenir una conversa força profunda i amb molta fluïdesa.

Un aspecte que m'ha cridat l'atenció és que, a totes les classes, a banda del professor titular, hi ha un o dos professors de suport. A les dues primeres classes, a banda del professor titular, hi havia una professora de suport canadenca, amb l'anglès i el francès com a llengües maternes. La seva tasca consistia a treballar l'habilitat oral a partir de tasques que havien preparat abans. D'aquesta manera, l'alumnat reflexionava sobre el que se'ls havia encomanat i s'obrien debats a classe.

A dues de les classes on he anat hi havia dos professors de suport, un dels quals s'encarregava d'estudiants amb certes dificultats. Per exemple, a la penúltima classe hi havia un alumne amb trastorn de l'espectre autista que necessitava l'ajuda constant d'una

professora per a dur a terme les tasques i a l'última classe (*amb alumnes de 18-19 anys*) hi havia un professor de suport per a un alumne amb un trastorn important per dèficit d'atenció i hiperactivitat.

Gràcies a aquest suport, la dinàmica de classe era molt més fluida, l'alumnat podia treballar a un ritme més dinàmic i assolir el seu potencial. A més, aquest sistema alleuja el professor titular, qui es pot centrar en els aspectes lingüístics necessaris perquè tothom pugui progressar, independentment del seu punt de partida.

Les classes que he visitat han seguit una estructura similar. En entrar, l'alumnat ja sabia que jo era un professor de secundària de Catalunya que havia vingut a fer un job shadowing. La dinàmica s'ha basat en un intercanvi continu de preguntes i reflexions. Les llengües que hem utilitzat han estat l'anglès (aproximadament un 80%), alguns estudiants també s'han atrevit amb el castellà (un 10-15% del temps). La resta, ho hem fet en francès.

Quant als continguts tractats, a la penúltima classe (*amb alumnes de l'últim curs preuniversitari*), s'han interessat pel sistema educatiu català i la preparació per a les PAU, la manera de puntuar, els requisits d'accés a la universitat... Ells m'han explicat el seu sistema educatiu, les seves dificultats i preocupacions.

També hem parlat de les possibilitats d'intercanvi amb altres països. Hi havia una alumna que havia passat sis mesos a França. Ha comentat que ni l'escola ni el departament d'Educació del govern italià convaliden les assignatures cursades a l'estranger. A la tornada, han de superar uns exàmens per reincorporar-se al seu grup. Tot i aquesta dificultat afegida, l'alumna ha valorat molt positivament l'experiència.

També he observat una notable diversitat cultural. Així, he conegut una noia d'Ucraïna que va arribar a Itàlia a finals del 2022 fugint de la guerra. Ha explicat les diferències entre el sistema educatiu ucraïnès i l'italià, i les dificultats d'adaptació. Parla cinc o sis idiomes a la perfecció i ha mostrat un gran interès per conèixer altres sistemes, com el català. Ha estat un intercanvi molt fructífer i enriquidor.

L'última classe ha estat amb alumnes de 16 anys que inicien el segon cicle del liceu, de tres anys de durada. Ha estat un grup molt dinàmic i actiu, amb moltes ganes d'interactuar. Hem parlat de tradicions, cultura, menjar... S'han interessat molt pels viatges que he fet, hem parlat de diversos països i, fins i tot, han demanat consells a l'hora de viatjar. La motivació i les ganes de conèixer que han mostrat han superat amb escreix les meves expectatives. De fet, no recordo haver viscut una experiència similar a cap dels instituts de Catalunya on he treballat.

Encara no he tingut temps per a una reflexió en profunditat sobre les diferències entre els nostres països, però una primera impressió em porta a pensar que la clau rau en la possibilitat que tenen els alumnes de poder triar, a partir dels 14 anys, quin camí i especialitat seguir. Penso que aquest aspecte els motiva enormement. Això crea una dinàmica molt positiva on tothom surt beneficiat. Fins i tot ells mateixos reconeixen un canvi molt important en passar de l'escola mitjana (*als 14 anys*) a una tipologia d'escola concreta i especialitzada en el camp que volen seguir a la universitat.

També cal destacar les activitats preparades pel professorat, que no es limiten a l'aprenentatge lingüístic, sinó que aprofundeixen en aspectes com la literatura, les tradicions i la cultura dels diversos països que treballen. Tenen projectes per a fer representacions de pel·lícules o obres de teatre, que després presenten en jornades de portes obertes per atraure nou alumnat.

En definitiva, es crea un cercle virtuós molt positiu on tothom s'enriqueix. He preguntat als professors si aquesta dinàmica és comuna en altres tipus de liceus (clàssic, científic, tecnològic, etc.) i m'han dit que sí. Quan l'alumnat fa allò que realment vol fer, allò en què creu, la motivació puja de manera exponencial i els resultats així ho demostren.

Vist el que he observat, estic més convençut que mai que hauríem de plantejar-nos seriosament aplicar canvis en aquest sentit al nostre sistema, ja que, com a mínim en l'exemple que he vist, funciona meravellosament bé.

Dijous, 5 de febrer de 2026

Avui he començat el dia visitant l'**Escola internacional Fermi a Cosenza**. Es tracta d'una escola pública internacional. A Itàlia n'existeixen només quatre. A diferència dels altres centres que he visitat aquests dies, m'ha cridat l'atenció l'edifici, ja que, encara que no és nou, és gran, està molt ben equipat, és extremadament net i està molt ben il·luminat, amb molta llum natural. Les taules i el material es troben impecables i les parets no tenen pintades. D'altra banda, les aules tenen una pissarra digital (de gran format, semblant a un televisor) i una pissarra tradicional.

La professora, que també és la impulsora d'aquest projecte aquí a la regió de Calàbria, m'ha comentat que els alumnes fan cinc hores setmanals d'anglès. D'aquestes cinc, dues són amb una persona nadiua, que actua com a auxiliar de conversa. En el cas de la classe d'avui, la professora nadiua era americana, de Nova York.

Un aspecte molt interessant que ha destacat la professora és la necessitat de diferenciar entre ensenyar l'anglès com a llengua estrangera o bé com a segona llengua. La diferència rau bàsicament en el fet que, en ensenyar una llengua estrangera, l'objectiu primordial és la comunicació. En canvi, quan s'ensenya com a segona llengua, es fa a un nivell molt més alt. No es tracta només de comunicar-se, sinó d'aprendre a diferenciar els petits matisos que hi pot haver i que permeten parlar d'una manera més o menys formal, així com treballar tots els registres de la llengua. Em comenta que per a ella, treballar en una escola internacional és tot un repte i que aprèn molt cada dia. Diu que creu que el professorat d'aquest tipus d'escola ha de tenir un recorregut, experiència fent de professor, ja que és un tipus de feina molt exigent.

8.20h Classe d'anglès (23 alumnes de 14/15 anys)

La classe té una durada d'hora i mitja. La professora arriba amb una mica de retard, però en entrar em presenta a l'alumnat i passa llista. Es fa un silenci absolut de respecte per part de l'alumnat cap a la professora. Ella comença recordant allò que van fer la sessió anterior, i explica que la sessió d'avui tindrà com a focus principal parlar de qualitats personals. Relacionat directament amb això, es treballarà l'ús d'adjectius per descriure una persona.

Comencen veient la diferència entre les preguntes següents: *What does he/she look like? What is he/she like? / What does he/she like?* Tot seguit, fan una pluja d'idees on els alumnes donen adjectius que coneixen. Al principi, els adjectius que diuen són senzills, però a mesura que passen els minuts, es van fent cada vegada més complexos.

És curiós observar que, tot i que la professora parla l'anglès amb un cert accent italià (aspecte que el fa molt original), té un control absolut de la classe, amb un nivell de vocabulari altíssim i un registre d'estructures gramaticals també molt elevat. Es nota que

té molta experiència i que els alumnes la respecten moltíssim. A l'hora de veure vocabulari nou, no permet que els alumnes el tradueixin, sinó que els demana que expliquin el significat d'aquelles paraules.

Com ja he vist en altres escoles aquests dies, als alumnes se'ls permet tenir tablets o iPads a l'aula. Pel que fa als mòbils, els alumnes estan obligats a deixar-los dins d'una caixa que la professora té damunt de la taula.

La professora no només ensenya, sinó que també dóna consells sobre com incorporar el vocabulari que estan aprenent al que ja coneixen. Els demana que, en el cas dels adjectius (que és allò que veuen avui), els organitzin a les llibretes en columnes segons si són positius, negatius o neutres. També els demana que afegixin una columna amb el contrari (l'antònim), si en té, i una altra columna on puguin transformar aquests adjectius en noms o adverbis per a ampliar encara més el ventall de paraules que coneixen. Els recorda que, al nivell en què es troben ara, necessiten acostar-se a l'estudi del vocabulari d'una manera ordenada.

Positive	Negative	Neutral	Opposite	Transformation

Una vegada han revisat la vintena llarga d'adjectius complexos que s'havien proposat treballar avui, els proposa un parell o tres de situacions on hagin d'utilitzar adjectius. Com a exemple, els demana que imaginin que viuen en un pis compartit i que han de buscar un nou company (flatmate). Els demana que trobin tres adjectius que descriguin el candidat ideal, i tres adjectius que descriguin aquell que no seria un candidat ideal, sinó tot el contrari.

Quan han acabat aquesta activitat, fa una altra activitat relacionada amb els adjectius, en la qual els alumnes han de mirar una fotografia d'una persona i intentar endevinar com és. Els demana que utilitzin tants adjectius com creguin convenients per descriure-la.

Finalment, tanca la sessió demanant que llegeixin un text en veu alta. Un cop han acabat, els dóna uns deures relacionats amb el text que acaben de llegir i que també estan vinculats a l'activitat d'avui, és a dir, amb els adjectius complexos que han estat veient.

Ha acabat recordant-los que tenien una altra sessió de classe a la tarda amb la professora nadiua.

9.50h Classe d'anglès (24 alumnes de 15/16 anys)

En aquesta classe hi són presents tant la professora titular com la professora nadiua americana. Durant la sessió d'avui han realitzat un simulacre d'examen oral per preparar la prova final del IGCSE.

Les dues professores s'han assegut darrere d'una taula per a examinar les candidates —avui n'hi havia dues. Mentre la professora titular utilitzava el sistema informàtic per avaluar, la professora nativa era l'encarregada de formular les preguntes i de prendre notes sobre aquells aspectes que volia comentar amb les candidates al final de l'examen.

Han explicat a l'alumnat que el dia de l'examen oficial, ni els professors ni els estudiants sabran la temàtica que hauran d'afrontar. Han remarcat aquest aspecte perquè, en el simulacre d'avui, les preguntes eren conegudes i les havien pogut preparar prèviament a casa.

1st part (3 minutes)

Les dues alumnes parlen durant uns 3 minuts contestant les preguntes següents:

- Is it easy to find accommodation in the place where you live?
- Are there enough parks and open spaces in your city?
- If you could make one change in your city, what would that be?
- If you came back to your city a hundred years from now, what might have changed?

Un cop acaben els exàmens orals, la professora nadiua ofereix feedback immediatament i ho comenta amb la resta de l'alumnat. Per exemple, a la primera candidata li comenta que la puntuació és sobre 40 i que hauria de millorar l'apartat de pronunciació per poder arribar a la puntuació màxima. Li explica la diferència entre accent i pronunciation.

Cal destacar que hi ha un silenci absolut i que els alumnes estan molt pendents del que es comenta. Hi ha hagut un moment d'una petita incidència: un noi que semblava estar escoltant, però que al mateix temps utilitzava un llapis per fer petits dibuixos (doodling) sobre la taula. La professora americana, l'auxiliar de conversació, ha aturat la classe i li ha dit el següent: «My taxes pay for this material. No doodling on the desk. Next time, you will get a note. This school is open to everybody regardless of their level, but it is only for hard-working people.» (*Els meus impostos paguen aquest material. No dibuixis al la taula. La propera vegada, rebràs una falta. Aquesta escola està oberta a tothom, independentment del seu nivell, però només és per a gent treballadora*).

Tot seguit, un cop he sortit de l'escola internacional, he anat a una **escola de primària** (*Scuole Elementari Lydia Plastina Pizzuti*) on un grup d'alumnat treballa seguint el **model de Maria Montessori**.

En aquesta escola conviuen dos tipus d'ensenyament diferents. A la planta inferior hi ha l'escola tradicional, la que tots coneixem, i a la planta superior hi ha l'alumnat les famílies del qual han escollit que els seus fills segueixin el mètode de Maria Montessori.

Jo havia sentit parlar d'aquest sistema d'ensenyament alternatiu, però mai havia pogut observar-lo en directe ni conèixer com funcionava. És per aquesta raó que, quan em van oferir visitar-lo i parlar amb la seva directora, vaig dir que sí de seguida, perquè m'interessava molt.

La directora m'ha comentat, en primer lloc, que per poder donar classe utilitzant aquest mètode, un cop acabada la carrera universitària cal fer un curs de dos anys per aprendre'n el funcionament. Em diu que t'ha d'agradar molt i que has de tenir passió per aquest tipus de mètode, perquè exigeix molt del professorat: s'ha de preparar molt material, cal tenir un coneixement profund de com utilitzar-lo, dels objectius i de com assolir-los. També comenta que, sovint, han de posar diners de la seva butxaca per comprar material, que en general és força car.

Li he preguntat si tenen moltes famílies interessades a matricular els seus fills a l'escola, i m'ha dit que sí, que hi ha moltes inscripcions. De fet, tenen l'escola oberta en aquests moments per a les famílies que volen veure com es treballa. Tenen gairebé dos mesos en què les famílies poden venir a l'escola, entrar a les aules per veure com es treballa i com es van desenvolupant les habilitats de l'alumnat que ja hi ha. Això no deixa de ser un efecte crida perquè les inscripcions augmentin cada vegada més.

L'objectiu principal és que l'alumnat experimenti al seu ritme, sense presses, i que vagi aprenent les diverses habilitats i coneixements que té a l'abast. M'explica que, al llarg d'un trimestre, tots els alumnes passen pels diferents racons amb què està organitzada no només l'aula, perquè les lliçons no tenen lloc només a dins de la classe, sinó també als passadissos o en altres espais de l'escola que no estan habilitats com a aules, però que el mètode Montessori sí que habilita perquè els alumnes puguin treballar-hi i aprendre amb el material que se'ls ha proporcionat.

Són els alumnes qui escullen la tipologia d'activitat que volen treballar. El professor actua com a observador del progrés que experimenta l'alumne, i intervé quan l'alumne li demana ajuda o quan necessita aclarir algun aspecte del que està aprenent.

Pel que jo he pogut observar, hi ha bastants professors per a pocs alumnes; diguem que per a uns 10-15 alumnes poden haver-hi tres professors pendents d'ells, de manera que estan molt ben atesos. Sí que m'he adonat que els alumnes treballen de manera relaxada i que els professors estan en tot moment disponibles per ajudar-los.

Pel que fa al material, la directora m'ha mostrat material de matemàtiques, de ciències i de llengües. És un material molt visual, que els permet sentir a través del tacte i dels diferents sentits per tal de tenir una experiència molt més vívida. D'aquesta manera, segons he entès, com que aprenen a través de tots els sentits, la informació s'assimila de manera més natural i, segurament, molt més duradora.

Evidentment, li he preguntat què passava un cop els alumnes sortien d'aquestes classes Montessori i ingressaven en centres on hi havia alumnes que havien seguit el mètode tradicional. M'ha comentat que aquesta és una pregunta que molts pares fan i, de fet, és una de les seves majors preocupacions. Però tant els estudis realitzats com l'experiència demostren que els alumnes que han sortit del mètode Montessori s'han integrat molt fàcilment en un altre tipus d'escola més tradicional, que els seus resultats també són bons o molt bons i que, per tant, les famílies estan molt més tranquil·les.

M'ha comentat que ella, abans de treballar amb el mètode Montessori, havia treballat amb el mètode tradicional, i que ara ja fa més de quinze anys que treballa amb el mètode Montessori. En la seva experiència —i no parla del tema acadèmic, que suposo és més delicat—, considera que els alumnes, en general, són més feliços, estan més tranquils i aprenen al seu ritme sense que se'ls exigeixi com han d'aprendre. El que és important, diu, és que assimilien els conceptes. I en això ha posat èmfasi: que sigui una escola on els alumnes aprenen al seu ritme no significa que no tinguin un currículum a seguir i, per tant, uns mínims a assolir perquè després puguin accedir a altres tipus d'ensenyament tenint els mateixos coneixements que els companys que han estudiat amb un mètode més tradicional.

Per acabar la jornada, m'he desplaçat a la meua escola de referència dins d'aquest projecte Erasmus+ on he assistit a un parell de classes.

12.10h Classe de francès (18 alumnes de 12 anys)

He arribat a mitja classe de francès, on es feia una comparativa entre l'escola francesa i l'italiana. Aprofitant la meua presència, també m'han preguntat sobre les escoles de Catalunya per tal d'obtenir una visió més àmplia.

La professora els ha passat un vídeo d'una noia que explicava les característiques de la seva escola: l'horari, el tipus d'assignatures... Durant la projecció, ha anat aturant el vídeo per revisar el vocabulari, comparar-lo amb l'italià i, de passada, amb la meua llengua. Ha explicat alguna anècdota sobre el fet que, en francès, hi ha paraules preses de l'anglès

però amb una pronunciació adaptada al francès, i ha compartit una història força divertida d'una experiència personal en aquest sentit.

Ha estat interessant com la professora s'ha assegurat constantment que entenien el vocabulari: anava aturant, ho repassava i posava exemples. També ha comparat les normes de comportament, que segons ella són molt més estrictes a França que a Itàlia, i ha tocat el tema de l'assignatura de religió. Ha assenyalat que a França no existeix, ja que és un estat laic, mentre que a Itàlia sí que s'imparteix a aquell alumnat que vol. No és obligatori.

Lligant amb aquest aspecte, ha comentat que a França no es parla de "Setmana Santa", sinó de "Setmana de Primavera". De la mateixa manera, està prohibit vestir o dur accessoris que tinguin connotacions religioses.

Finalment, els ha explicat que a França els professors utilitzen una llibreta on van anotant les incidències de cada alumne. Cada alumne té la seva, que es revisa cada quinze dies, i la informació que conté es comparteix amb les famílies. Aquest és un aspecte que no existeix a Itàlia i que la professora ha utilitzat per explicar per què el sistema de normes a les escoles franceses és considerat més estricte que l'italià.

12.40h Classe d'anglès (19 alumnes de 12 anys)

Per acabar el dia, he anat a una classe d'anglès. L'alumnat acabava d'arribar d'Educació Física, un detall rellevant perquè es trobava cansat i amb poca predisposició per treballar. L'ambient era sorollós. El professor és un substitut que fa just una setmana que és al centre.

M'he presentat, ja que encara no havia vist aquest grup, i m'han fet algunes preguntes. Tot seguit ha començat la classe, però la sessió ha estat bastant descontrolada. La gestió de l'aula no ha semblat del tot adequada. Hi havia alguns nois, concretament, que boicotejaven constantment la lliçó, mentre que les noies intentaven treballar una mica.

El professor ha intentat justificar el comportament dels alumnes dient que acabaven de venir d'Educació Física. Han provat de treballar el passat en les formes afirmativa, negativa i interrogativa, però finalment només han pogut treballar les dues primeres.

El professor m'ha demanat consell sobre quina quantitat de treball podia assignar-los per la setmana següent. Li he dit que, com que encara no els coneixia ni sabia si havien vist aquest tema abans, no podia dir-li.

Un fet curiós, que ja havia observat en altres classes d'aquesta escola durant la setmana, és que la classe acaba bastant abans, concretament, uns deu minuts abans que soni el timbre. Aquest temps el dediquen a preparar les motxilles i, després, el professor acompanya els alumnes a la sortida de l'institut.

Finalment, he compartit un dinar amb el director del centre i, posteriorment, hem mantingut una entrevista. L'entrevista amb el director del centre m'ha permès comprendre millor l'estructura directiva del sistema italià. Cal assenyalat que, aquí, la figura del director sol recaure en un professor que està a punt de jubilar-se i que, en assumir el càrrec, deixa d'impartir docència per a dedicar-s'hi en exclusiva. Aquest és el cas del director que he entrevistat, qui supervisa els sis centres que integren aquesta institució, una responsabilitat que justifica plenament la seva dedicació completa.

Durant la conversa, el director m'ha exposat amb claredat la filosofia i els objectius del centre. Partint d'un marc normatiu estatal, com el nostre, l'escola gaudeix d'un marge d'autonomia que aprofita per diferenciar-se tot aplicant la seva pròpia filosofia. La seva visió es concreta en la voluntat de crear un centre obert i veritablement inclusiu. Aquesta

vocació inclusiva es tradueix en iniciatives molt concretes. Una de les més destacades és el servei postescolar, que allarga l'horari lectiu fins a les sis del vespre. Aquest servei està dirigit a alumnes amb necessitats de conciliació familiar i ofereix activitats de reforç, música o ampliació. El finançament és clau: els professors participants cobren un plus, no sufragat pel govern sinó a través de fons europeus o de la comunitat escolar. El director es mostrava especialment satisfet d'aquest model, ja que —segons ha dit— evita que molts joves romanguin sols o al carrer, garantint-los oportunitats educatives equiparables a les de qualsevol altra família.

Precisament, els fons europeus constitueixen un pilar fonamental en la seva estratègia. La participació en programes com l'Erasmus+ és una prioritat constant, ja que és una via essencial per assegurar recursos i oferir aquests serveis de qualitat.

Un altre punt cabdal de la seva exposició ha estat el rol dels professors de suport que hi ha a les aules. Aquests professionals acompanyen específicament alumnes amb discapacitat o necessitats específiques greus fins a 18 de les 30 hores setmanals. Com que cada aula compta com a màxim amb un o dos alumnes en aquesta situació, el sistema permet una atenció molt personalitzada que, alhora, allibera el professor titular d'una càrrega excessiva. El resultat, segons ha explicat, és una atenció excel·lent per a l'alumne i una major tranquil·litat per a la família.

Finalment, m'ha demanat la meua opinió sobre com funcionava aquest aspecte al nostre país. Li he dit que, a les nostres escoles, aquestes 18 hores de suport individualitzat no són habituals, i que molts alumnes no tenen accés a un reforç tan intensiu. He destacat que, des de la meua perspectiva, es tracta d'un dels aspectes més positius i interessants del seu model educatiu.

Per acabar, també he tingut l'oportunitat de visitar l'estudi de ràdio que tenen organitzat a l'institut, ja que volien fer-me una entrevista.

Divendres, 6 de febrer de 2026

Avui no hi ha hagut classes, ja que han tancat les escoles degut a la previsió meteorològica. He aprofitat per escriure els informes i també el formulari que m'han demanat des de l'Erasmus+.

1.3. Indiqueu quines d'aquestes activitats han estat més significatives i per què.

1.3. Indica quali di queste attività sono state più significative e perché.

1.3. Indicate which of these activities were most significant and why.

De totes les activitats que he fet, valoro com a molt significativa la de la visita al Liceo Pitagora i a l'escola internacional, ja que em van permetre comprovar que fer classe i gaudir fent-la és possible. L'alumnat tenia clar perquè era allà, aprofitava al màxim les hores de classe i el professorat només s'havia de preocupar de fer classe. El fet que pogués parlar amb l'alumnat també em va permetre comprovar que tenia un nivell de llengua (anglès i castellà) molt alt,

aspecte que els permetia mantenir converses de diversos temes i poder aprofundir a l'hora de transmetre allò que volien transmetre.

1.4. Hi ha alguna activitat que considereu especialment rellevant per aplicar al nostre centre?

1.4. C'è un'attività che ritieni particolarmente rilevante da applicare nel nostro centro?

1.4. Is there any activity you consider especially relevant to apply in our school?

Com que l'organització del sistema educatiu no depèn de l'institut, sí que penso que seria molt interessant replicar la idea que han desenvolupat a l'Scuola Media que vaig visitar i que consisteix a obrir el centre a les tardes per acollir aquell alumnat que no té gaires recursos o bé que necessita un reforç o ampliació dels continguts que es donen a classe. El concepte d'obrir el centre a la comunitat educativa penso que és molt encertat. També trobo molt interessant oferir classes de música (instrument) a alumnat que no es pot permetre unes classes particulars. Penso que es podria demanar a l'ajuntament i a l'escola de música si seria possible que es pogués oferir aquesta opció.

2. Inclusió, diversitat i necessitats educatives especials

2. Inclusione, diversità e bisogni educativi speciali

2. Inclusion, diversity and special educational needs

2.1. Quines pràctiques o protocols heu observat pel que fa al tractament de la diversitat?

2.1. Quali pratiche o protocolli hai osservato riguardo al trattamento della diversità?

2.1. What practices or protocols did you observe regarding the treatment of diversity?

Aquest és un aspecte que em va fer veure que el nostre centre i Catalunya en general estem molt lluny de treballar com ho fan a Itàlia. Dic això, perquè, per llei, només hi pot haver dos alumnes per classe amb necessitats educatives especials i, durant 18 de les 30 hores del marc horari, aquest alumnat té un professor que s'ocupa d'ells. Sol haver-hi dos professors a l'aula, fet que descarrega el professor de l'assignatura d'aquesta responsabilitat i li permet fer classe a la resta d'alumnat sense haver de patir per si l'alumnat amb NEE està mínimament atès.

2.2. Com aborden les necessitats educatives especials? Quins suports, recursos o estructures utilitzen?

2.2. Come affrontano i bisogni educativi speciali? Quali supporti, risorse o strutture utilizzano?

2.2. How do they address special educational needs? What supports, resources, or structures do they use?

Com ja he dit abans, la majoria d'hores lectives hi ha un professor de suport que s'encarrega exclusivament de l'alumnat amb dificultats. Utilitzen material adaptat a les seves necessitats i que ha estat proposat pels especialistes (psicopedagogs), que són qui coneixen millor les dificultats que té l'alumne i la millor manera de tractar-ho.

2.3. Quina és la implicació del professorat i dels equips de suport?

2.3. Qual è il coinvolgimento del corpo docente e dei team di supporto?

2.3. What is the involvement of teachers and support teams?

2.4. Quins elements considereu inspiradors o replicables?

2.4. Quali elementi riteni ispiranti o replicabili?

2.4. Which elements do you find inspiring or replicable?

Com ja he dit abans, a nivell polític, caldria replicar l'organització del sistema educatiu. Ells ho tenen organitzat de la manera següent:

- Fins als 5 anys: Tres cursos a l'escola infantil (*Scuola dell'Infanzia*).
- Dels 6 als 10 anys: Escola primària (*Scuola Primaria*).
- Dels 11 als 14 anys: Ensenyament mitjà (*Scuola Secondaria di Primo Grado o Scuola Media*).
- A partir dels 14 anys: Els alumnes es divideixen en tres itineraris, tots obligatoris fins als 16 anys:
 1. Els que tenen un nivell alt i intenció d'anar a la universitat, s'incorporen a un *Liceu* (*Clàssic, Tecnològic, Científic...*). A Cosenza n'hi ha de diversos tipus, especialitzats en diferents àrees (lingüístic, clàssic. Científic, tecnològic, etc.). S'hi estan tres anys, fins als 19 anys, quan fan la prova d'accés a la universitat.
 2. Els que tenen un nivell acadèmic una mica més baix i que prefereix barrejar l'ensenyament acadèmic i l'aprenentatge pràctic, segueixen estudis adaptats al seu nivell a un *Instituto Tecnico*, on poden estudiar comptabilitat, electrònica, etc.
 3. Aquells que no tenen cap mena d'interès a seguir estudis teòrics o acadèmics, va a l'*Instituto Professionale*, on poden capacitar-se per fer de cuiners, cambrers, etc.

Penso que, fins als 14 anys, els dos sistemes són molt semblants, però la clau es troba a partir d'aquell moment, ja que es divideix l'alumnat en diversos itineraris depenent de les seves motivacions i capacitats.

També seria interessant poder gaudir de la figura d'un professor de suport a la majoria de les hores de classe.

Quant a estudis superiors (Liceo), la figura d'un auxiliar de conversa a les classes de llengua és un aspecte més que interessant i proporciona moltes possibilitats a l'alumnat.

Cal dir que el professorat fa 18 hores lectives + 2 hores no lectives (*80 al llarg de tot el curs*). Això fa que puguin estar més relaxats i, per tant, rendir a un nivell més alt.

A nivell de centre i fent ús de l'autonomia de centre, penso que seria molt profitós obrir el centre a la comunitat educativa fora de l'horari lectiu, a les tardes.

3. Pertinença al centre i benestar de la comunitat educativa

3. Appartenenza al centro e benessere della comunità educativa

3. Sense of belonging to the school and well-being of the educational community

3.1. Com promouen el sentiment de pertinença dels alumnes al centre?

3.1. Come promuovono il senso di appartenenza degli studenti al centro?

3.1. How do they promote the students' sense of belonging to the school?

A banda d'activitats com ara excursions o tallers, tenen una ràdio escolar, fan teatre i tenen una orquestra formada per l'alumnat que estudia instrument musical a la tarda i que ofereix concerts dues vegades al llarg del curs.

3.2. Quines accions duen a terme per reforçar el vincle amb les famílies?

3.2. Quali azioni portano avanti per rafforzare il legame con le famiglie?

3.2. What actions do they take to strengthen the bond with families?

S'organitzen concerts i obres de teatre i s'obre l'institut a tot aquell alumnat que vulgui quedar-se a l'institut a les tardes. Entenc que aquest darrer aspecte fa que les famílies que aprofiten el recurs que d'una altra manera no podrien tenir, se sentin agràides i, per tant, molt properes a la manera de fer de l'institut.

3.3. Com fomenten la cohesió i participació del professorat?

3.3. Come favoriscono la coesione e la partecipazione del corpo docente?

3.3. How do they foster cohesion and participation among the teaching staff?

3.4. Hi ha rituals, projectes o espais que contribueixin de manera clara a crear comunitat?

3.4. Ci sono rituali, progetti o spazi che contribuiscono in modo chiaro a creare comunità?

3.4. Are there any rituals, projects, or spaces that clearly contribute to building community?

Com ja he dit abans, l'exemple més clar de projecte i d'espai és el d'obrir el centre a les tardes per ajudar l'alumnat que no té recursos o bé que està sol. Fan reforç i/o ampliació, aprenen a tocar un instrument. El professorat s'ofereix a participar-hi voluntàriament i rep una petita paga que es treu dels diners que envia la UE per projectes que tenen, de les ajudes de l'ajuntament i dels fons que té la institució.

4. Excel·lència educativa i acompanyament de l'alumnat

4. Eccellenza educativa e accompagnamento degli studenti

4. Educational excellence and student support

4.1. De quina manera promouen l'excel·lència i el desenvolupament del talent?

4.1. In che modo promuovono l'eccellenza e lo sviluppo del talento?

4.1. In what way do they promote excellence and talent development?

L'excel·lència acadèmica s'assoleix separant l'alumnat que vol seguir estudiant i que té la capacitat per fer-ho i el que no quan tenen 14 anys. Els primers tenen la possibilitat d'estudiar en un Liceo, que pot ser lingüístic (els que jo vaig visitar), científic, tecnològic, clàssic, etc. Als Liceos que jo vaig visitar, de les tres hores setmanals de classe que feien, en una hi havia sempre un auxiliar de conversa nadiu de la llengua que estaven aprenent. Això potencia les habilitats de l'alumnat, que pot arribar a assolir un nivell molt alt de la matèria.

4.2. En quines matèries heu observat pràctiques especialment potents o innovadores?

4.2. In quali materie hai osservato pratiche particolarmente efficaci o innovative?

4.2. In which subjects did you observe especially powerful or innovative practices?

Vaig assistir, principalment, a classes de llengües i em va semblar molt potent la figura de l'auxiliar de conversa nadiu i les activitats que proposaven fer a les hores on hi havia aquest suport. D'aquesta manera, replicaven escenes de pel·lícules, feien petites obres de teatre, parlaven de literatura, etc. Aquestes activitats motivaven l'alumnat, els feia ampliar horitzons i millorava les seves competències.

4.3. Quin paper hi juguen l'avaluació, el feedback i les expectatives educatives?

4.3. *Che ruolo giocano la valutazione, il feedback e le aspettative educative?*

4.3. *What role do assessment, feedback, and educational expectations play?*

El sistema d'avaluació és semblant al nostre, però a l'institut on jo vaig ser, degut a l'edifici que tenen (*construït a l'època de Mussolini per ser utilitzat com a seu del govern i, per tant, no adequat a una escola*), concentren els exàmens en una setmana cada trimestre i els fan en un altre centre.

Pel que fa al feedback, puc parlar de les proves orals que vaig poder observar a l'escola internacional. Les dues professores donaven feedback immediatament després que l'alumnat acabés de fer la prova, aspecte que ajudava l'alumnat a consolidar allò que havien fet bé i a millorar allò que era susceptible de ser millorat.

Finalment, quant a les expectatives, tenint en compte com utilitzen l'autonomia de centre a l'Scuola Media, entenc que s'intenta dotar tot l'alumnat de les eines necessàries per poder assolir el nivell màxim que poden donar. A les escoles superiors (Liceos), les expectatives són molt altes i la majoria de l'alumnat, segons el que vaig experimentar i allò que em va comentar el professorat, les assoleixen.

4.4. Quines estratègies creieu que podríem incorporar al nostre centre?

4.4. *Quali strategie ritenete che potremmo incorporare nel nostro centro?*

4.4. *Which strategies do you believe we could incorporate into our school?*

M'encantaria que dotéssim l'alumnat que vol estudiar de la possibilitat de fer-ho sense tantes interferències de l'alumnat que no vol estudiar, que no deixa fer-ho als altres i a qui dediquem gran part del temps i dels recursos dels que disposem. De la mateixa manera, seria molt interessant que poguéssim comptar amb un professor de reforç a l'aula el màxim d'hores possible.

Per acabar la carta als reis, m'agradaria poder gaudir de la figura d'un auxiliar de conversa a les classes d'anglès.

5. Relació amb l'entorn i col·laboracions externes

5. *Rapporto con l'ambiente e collaborazioni esterne*

5. *Relationship with the environment and external collaborations*

5.1. Quines connexions manté el centre amb l'entorn social, cultural o professional?

5.1. *Quali connessioni mantiene il centro con l'ambiente sociale, culturale o professionale?*

5.1. *What connections does the school maintain with the social, cultural, or professional environment?*

5.2. Hi ha projectes amb entitats locals, empreses o institucions?

5.2. Ci sono progetti con enti locali, aziende o istituzioni?

5.2. Are there projects with local entities, companies, or institutions?

Hi ha una relació molt estreta amb l'ajuntament a l'hora d'obrir el centre a les tardes i a finançar aquesta iniciativa.

Quant a institucions o empreses, no vaig parlar-ne i, per tant, no ho sé.

5.3. Com integren aquestes col·laboracions en els aprenentatges i en la vida del centre?

5.3. Come integrano queste collaborazioni negli apprendimenti e nella vita del centro?

5.3. How do they integrate these collaborations into learning and school life?

Ho integren obrint el centre cada tarda i oferint noves oportunitat a qui, d'una altra manera, no les tindria.

6. Relació amb les famílies

6. Rapporto con le famiglie

6. Relationship with families

6.1. Com gestionen la comunicació i el seguiment amb les famílies?

6.1. Come gestiscono la comunicazione e il follow-up con le famiglie?

6.1. How do they manage communication and follow-up with families?

L'institut utilitza una aplicació semblant a Clickedu, però que també incorpora la possibilitat que el professorat apunti els deures perquè les famílies i l'alumnat n'estiguin al corrent. Alhora, a sobre de la taula del professor de cada aula hi ha una llibreta amb la llista de l'alumnat i amb el registre de totes les incidències que passen cada dia. Part d'aquesta informació, la més rellevant es fa arribar a les famílies.

Quant a les reunions entre les famílies i el professorat, cal dir que no hi ha la figura del tutor i que les reunions amb els pares es fan amb tot l'equip docent. No hi ha reunions entre les famílies i el professor implicat o el tutor. Crec que això dóna força a l'equip docent i impedeix que hi hagi famílies massa empoderades.

6.2. Quines eines utilitzen per facilitar la relació (digitals, presencials, protocols...)?

6.2. *Quali strumenti utilizzano per facilitare la relazione (digitali, in presenza, protocolli...)?*

6.2. *What tools do they use to facilitate the relationship (digital, in-person, protocols...)?*

Com ja he dit en el punt anterior, fan servir una aplicació de mòbil on hi apunten tot allò relacionat amb l'alumnat. I això inclou els deures.

6.3. Heu observat mesures d'acollida o d'acompanyament en casos específics?

6.3. *Hai osservato misure di accoglienza o di accompagnamento in casi specifici?*

6.3. *Did you observe any welcome or support measures in specific cases?*

Vaig poder observar com treballaven amb alumnes amb dificultats importants, com per exemple, alumnes amb espectre autista. En aquest darrer cas, hi havia sempre, totes les hores, una professora a l'aula que treballava exclusivament amb ell.

Quan el cas no era tan greu, em van explicar que, durant 18 de les 30 hores del marc horari, hi havia un professor de suport a l'aula. De totes les classes que vaig observar, a gairebé totes hi va haver la figura d'aquest professor de suport.

6.4. Què podríem incorporar al nostre centre per millorar aquest àmbit?

6.4. *Cosa potremmo incorporare nel nostro centro per migliorare questo ambito?*

6.4. *What could we incorporate into our school to improve this area?*

Penso que es podria aplicar tot allò que depengui de l'autonomia de centre i dels acords als que pugui arribar el centre amb l'ajuntament o les institucions del poble, com he comentat en respostes anteriors.

La resta d'actuacions ja depenen d'allò que el departament d'ensenyament estigui disposat a fer (*fins ara, sembla que la voluntat és ben minsa i que les prioritats són unes altres*). Em pregunto si han pogut fer algun Erasmus i han, pogut veure sistemes que funcionen millor que el nostre. Si "inexperts" com nosaltres ho hem pogut observar i experimentar, segur que ells, que representa que són els experts, ja estaran posant fil a l'agulla.

7. Convivència i clima escolar

7. Convivenza e clima scolastico

7. Coexistence and school climate

7.1. Quins mecanismes utilitzen per prevenir i abordar conflictes?

7.1. Quali meccanismi utilizzano per prevenire e affrontare i conflitti?

7.1. What mechanisms do they use to prevent and address conflicts?

Caldria diferenciar entre l'*Scuola Media* i els *Liceus*. En el primer cas, el professorat amb qui vaig parlar em va comentar que hi havia pocs problemes de disciplina i que, quan n'hi havia, es prenen mesures ràpidament per evitar que el problema es fes més gran. Penso que hi ha menys problemes de disciplina gràcies al fet que hi ha dos professors a l'aula durant moltes de les hores de classe.

Quant als Liceos, el professorat em va comentar que els problemes de disciplina eren pràcticament inexistents. Entenc que això es deu al fet que l'alumnat que assisteix a aquests centres té clar què hi va a fer i els potencials elements disruptius ja no són al centre.

7.2. Com promouen la convivència positiva i la responsabilitat de l'alumnat?

7.2. Come promuovono la convivenza positiva e la responsabilità degli studenti?

7.2. How do they promote positive coexistence and student responsibility?

7.3. Hi ha algun programa destacat (mediació, tutories, normatives específiques...)?

7.3. C'è qualche programma degno di nota (mediazione, tutorati, normative specifiche...)?

7.3. Is there any noteworthy program (mediation, tutoring, specific regulations...)?

No existeix la figura del tutor. Com ja he comentat més amunt, les entrevistes amb els pares es fan conjuntament amb tot l'equip docent. Quant a la normativa sobre la disciplina, em van comentar que no tenen massa problemes en aquest aspecte, però que, quan n'hi ha, el centre actua amb contundència per preservar el dret de la resta d'alumnes de seguir les classes.

7.4. Quines idees poden ser útils per a la nostra realitat?

7.4. Quali idee possono essere utili per la nostra realtà?

7.4. Which ideas could be useful for our reality?

Penso que poder alliberar el professorat de la càrrega de les entrevistes amb pares seria molt interessant. Entenc que el fet que les famílies tinguin les entrevistes amb tot l'equip docent, empodera el professorat i facilita el fet que les famílies puguin parlar amb els professors amb qui necessitin parlar.

Quant al tema de la disciplina, em va agradar la idea de preservar el dret d'aquell alumnat que es porta bé i que vol estudiar.

8. Valoració global de l'estada

8. Valutazione globale del soggiorno

8. Overall evaluation of the stay

8.1. Què és el que més us ha agradat del centre visitat?

8.1. Cosa ti è piaciuto di più del centro visitato?

8.1. What did you like most about the visited school?

A nivell personal, m'ha encantat el tracte que m'han dispensat i tot allò que he pogut experimentar a les classes que he vist.

A nivell professional, destacaria el següent dels diversos centres que visitat:

- *Instituto Medio*: Obertura del centre a les tardes i professorat de suport a la majoria de les hores de classe.
- *Liceo lingüístic Pitagora*: La presència d'auxiliars de conversa nadius i l'alt nivell acadèmic amb el que treballen. També destacaria la diversitat d'activitats que proposen a l'alumnat.
- *Liceo lingüístic internacional*: Les hores que dediquen a l'aprenentatge de les llengües (*5 hores setmanals, 2 de les quals amb professor nadiu de suport*).
- *Escola de primària (secció que treballa amb el mètode Maria Montessori)*: El contrast amb el mètode tradicional i la importància que donen a l'aprenentatge autònom. Cal dir que professors de l'*Scuola Media* em van comentar que l'alumnat que venia d'aquesta escola sovint arribava "massa empoderat" i que era difícil fer-los creure i respectar les normes que hi havia al centre.

8.2. Quins aprenentatges concrets considereu transferibles al nostre centre?

8.2. Quali apprendimenti concreti ritieni trasferibili al nostro centro?

8.2. What specific learnings do you consider transferable to our school?

M'agradaria poder tenir professorat de suport a les aules i de conversa a les assignatures de llengües estrangeres.

8.3. Quines propostes de millora faríeu a partir de les observacions realitzades?
Com?

*8.3. Quali proposte di miglioramento fareste a partire dalle osservazioni realizzate?
Come?*

8.3. What improvement proposals would you make based on the observations? How?

Penso que seria interessant seguir participant en programes de l'estil Erasmus*, ja que permeten l'alumnat i el professorat del centre veure altres realitats i,

d'aquesta manera, enriquir-se tant a nivell personal com a nivell professional. Dins de l'autonomia de centre, seria bo veure quines possibilitats hi hauria, en col·laboració amb l'ajuntament i amb diverses institucions, d'obrir el centre a qui ho necessités i de buscar la manera de tenir més suport a les aules.

Finalment, a nivell disciplinari, caldria protegir aquell alumnat que vol estudiar i que no pot perquè hi ha massa elements disruptius que no ho permeten.

9. Documentació i evidències

9. Documentazione e evidenze

9. Documentation and evidence

9.1. Adjunteu les fotografies, documents, captures o materials que considereu rellevants.

9.1. Allega le fotografie, documenti, screenshot o materiali che ritieni rilevanti.

9.1. Attach any photographs, documents, screenshots, or materials you consider relevant.

[Enllaç](#) fotografies Drive

9.2. Afegiu qualsevol observació complementària.

9.2. Aggiungi qualsiasi osservazione complementare.

9.2. Add any complementary observations.

Instruccions per a l'informe final

Istruzioni per la relazione finale

Instructions for the final report

Amb les respostes d'aquest qüestionari i les notes preses durant l'estada, el professor o professora haurà de redactar un informe estructurat que inclogui:

Con le risposte di questo questionario e gli appunti presi durante il soggiorno, il docente dovrà redigere una relazione strutturata che includa:

Using the answers from this questionnaire and the notes taken during the stay, the teacher must write a structured report that includes:

- Síntesi de l'estada i de l'horari real.
 - *Sintesi del soggiorno e dell'orario effettivo.*
 - *Summary of the stay and the actual schedule.*

- Aprenentatges principals per àmbits.
 - *Apprendimenti principali per ambiti.*
 - *Main learnings by area.*

- Bones pràctiques observades.
 - *Buone pratiche osservate.*
 - *Good practices observed.*

- Propostes per transferir al nostre centre: què i com.
 - *Proposte per trasferire nel nostro centro: cosa e come.*
 - *Proposals to transfer to our school: what and how.*

- Imatges i evidències.
 - *Immagini ed evidenze.*
 - *Images and evidence.*

Aquest informe serà compartit amb tot el claustre.

Questa relazione sarà condivisa con tutto il collegio docenti.

This report will be shared with the entire teaching staff.

Presentació al claustre

Presentazione al collegio docenti

Presentation to the teaching staff

En un claustre durant aquest curs, els participants hauran de fer una presentació breu sobre:

In un collegio docenti durante questo corso, i partecipanti dovranno fare una breve presentazione su:

During a staff meeting this academic year, the participants must give a brief presentation on:

[Enllaç presentació](#)

- Els aprenentatges clau.
 - *Gli apprendimenti chiave.*
 - *The key learnings.*

- Les bones pràctiques més rellevants.
 - *Le buone pratiche più rilevanti.*
 - *The most relevant good practices.*

- Propostes concretes que podríem implementar. Com?
 - *Proposte concrete che potremmo implementare. Come?*
 - *Concrete proposals we could implement. How?*